

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 2 (135)

Субота, 13 студзеня 1973 г.

Год выдання 4-ты

Цана 2 кап.

РЭСПУБЛІКАНСКАЯ, МІЖВУЗАЎСКАЯ

Днямі ў нашым універсітэце праходзіла нарада Рэспубліканскага міжвузаўскага метадычнага аб'яднання выкладчынаў агульнай, неарганічнай і фізічнай хіміі. У рабоце нарады прынялі ўдзел выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў, Мінска, Брэста, Віцебска і Гомеля, а таксама настаўнікі сярэдніх школ нашага горада.

Прысутныя на метадычным аб'яднанні з вялікай увагай выслухалі цікавыя выклады прафесара Беларускага тэхналагічнага інстытута Р. В. Даброціна на тэму: «Праблемы філасофіі і метадалогіі ў курсах

агульнай, неарганічнай і фізічнай хіміі».

Прафесар Беларускага тэхналагічнага інстытута Г. І. Новакаў зрабіў змястоўны агляд зборніка навукова-метадычных артыкулаў па хіміі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР.

А. МАЛАХАВА,
загадчыца кафедры хіміі.

У ПРАФКОМЕ

ПРА ПАСПЯХОВАСЦЬ І АДПАЧЫНАК

На сваім чарговым пасяджэнні прафсаюзна камітэт заслухаў пытанне аб бягучай паспяховасці і наведванні студэнтамі заняткаў на падрыхтоўчым аддзяленні універсітэта. Са справадачай выступіла старшыня прафбюро гэтага аддзялення Л. Камісарская.

Затым размова ішла аб арганізацыі адпачынку студэнтаў у час зیمовых канікулаў. Аб намачаемых мерапрыемствах гаварыў старшыня прафкома М. Л. Байда.

Па абмеркаваных пытаннях прыняты адпаведныя рашэнні.

У МЯСЦКОМЕ

АБ ЗІМОВАЙ СЕСІІ ЗАВОЧНІКАЎ

Адбылося чарговае пасяджэнне мясцовага камітэта, на якім ішла дзелавая размова аб падрыхтоўцы і правядзенні зімовай экзаменацыйнай сесіі студэнтаў-завочнікаў біелага-глебанага факультэта. З дакладам па гэтым пытанню выступіў дэкан названага факультэта дацэнт С. Ф. Алешка. Садаклад зрабіў намеснік старшыні мясцовага доктар медыцынскіх навук А. С. Кадугін.

На пасяджэнні мясцовага заслуханы таксама інфармацыя О. І. Філічанай аб правядзенні падліску на універсітэце на перыядычны выданні 1973 года і аб тым, як прайшлі ў ГДУ дзідзічы навагоднія ранішнікі.

У ФОНД МІРУ

Заклік Савецкага фонду міру знайшоў шырокае водгук сярод выкладчыкаў і студэнтаў нашага універсітэта. З пачаткам года выраслі падтрыманы фонд міру і ўнесці свой уклад у агульную справу. Летась дзі гэтых мэт сабрана 1300 рублёў — на 550 больш, чым у панарэдым годзе.

Асабліва актыўны ўдзел у зборы сродкаў у фонд міру прынялі работнікі адміністрацыі на-гаспадарчай часткі, выкладчыкі і студэнты біелага-глебанага і гісторыка-філалагічнага факультэтаў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Выдавецтва «Беларусь» выпусціла асобны брашурай на беларускай мове Зварот да народаў свету, прыняты на суседнім урачыстым пасяджэнні Цэнтральнага Камітэта КПСС, Вярхоўнага Савета СССР і Вярхоўнага Савета РСФСР, прысвечаным 50-годдзю Саюза ССР, і Зварот Цэнтральнага Камітэта КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Савета Міністраў СССР да савецкага народа, да працоўных усіх нацыянальнасцей Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэ-

ЭКЗАМЕНАЦЫЙНАЯ СЕСІЯ НАБІРАЕ РАЗМАХ ЗМАГАЙЦЕСЯ ЗА ВЫСОКУЮ ПАСПЯХОВАСЦЬ!

Д Э В І З — Т Р Ы В А Л Ь Я В Е Д Ы

дэманструе глыбокае веданне праграмынага матэрыялу. Мікалай Уладзіміравіч задае некалькі дадатковых пытанняў і з задавальненнем выводзіць у заліковай кніжцы вышэйшы бал. Легка зразумець настрой Г. Драздоў: першы экзамен — першая пшыерка (дарчы, і білет ёй трапіўся № 1).

— Першае ўражанне, — расказвае Мікалай Уладзіміравіч, — рабаты добра сумленна падрыхтаваліся. Выдатна адказвала Зінаіда Нікалаева, добрыя адзнакі атрымалі Вольга Ермачыка, Таццяна Голубева, Ірына Іванова і іншыя. Праўда, адчуваецца вялікае хвалеванне ў першакурснікаў.

У суседняй аўдыторыі кандыдат гісторычных навук дацэнт Яўген Антоўвіч Семянчук у групе Т-13 праводзіць экзамен па гісторыі КПСС.

— Прайшло нямногім больш трох гадаў. Адказы — выдатныя і добрыя, — каменціруе экзаменатар. — Прыклад паказалі актыўныя групы, камуністы. Члены КПСС стараста Уладзімір Дзюба, камсорг першага курса Мікалай Бордак і Уладзімір Гарэлік адказалі на выдатна. Такую ж адзнаку заслужыла камсорг групы Наталія Хадзькова. У пні чалавек — чашчэркі, і пакуль што ніводнай тройкі.

ПАКАЗВАЮЦЬ ПРЫКЛАД

Чашчэрты год існуе эканамічна факультэт, і тут ужо складлася спеасаблівая традыцыя — старшакурснікі паказваюць малодшым таварышам прыклад на ўсім: у вучобе, паводніках, грамадскай рабоце і ў многіх іншых цікавых студэнцкіх справах. Так і на гэтай экзаменацыйнай сесіі.

Статыстыку працы здавала група Т-42. Не адзі семестр атрымлівае выдатныя адзнакі рэдактар факультэцкай насацентацыі, камуніст Вячаслаў Наважылаў. Сёму сесію Слава таксама па чаў з пшыеркі.

Старшы выкладчык Іван Кірылавіч Кекіш адзначае вычарпальны і змястоўны адказы Наталі Якушэвай, Галіны Сімевай, Наталі Панчанка. Дзв'юхты пачалі сесію з выдатных адзнак. Нібы згаварылася з малодшай сестрой-першакурсніцай Валентына Ермачыка. На гэты раз камсорг групы атрымала чашчэрку. У добурускай сярэдняй школе № 2 малады ганарышча сваімі былымі выпускнікамі — сёстры сур'ёзна авалодваюць прафесійнай эканаміста.

На добра здалі статыстыку працы Галіна Сідарова, Таццяна Сіпачова, Валентына Чарнова і іншыя.

НА ЗДЫМКУ: экзамен на другім курсе фізічнага факультэта. Кандыдату фізіка-матэматычных навук дацэнту Р. В. Шаймуратаву адказвае студэнт Юры Рэзнікаў. Ён паказаў глыбокія веды па матэматычнаму аналізу і заслужана атрымаў выдатную адзнаку.

дзілін вучэбнай праграмы. Мы пераканаліся, што выхаванцы факультэта глыбока ёю авалодваюць. Аб гэтым сведчаць водгукі доктара эканамічных навук, прафесара, праектара універсітэта М. В. Навучыцеля.

— Глыбокія веды прадэманстравалі стараста групы Т-32 Уладзімір Цімашэнка, яго таварышы сакратар камсамольскай арганізацыі факультэта Аляксандр Сасноў, Наталія Смірнова, Таццяна Васільева, Тамара Сініла, — расказвае Мікалай Вейніманавіч. — Усе яны далі вычарпальныя адказы на пытанні білетаў. І як вынік — пшыеркі ў заліковых кніжках.

Уражаны ад першага экзамена ў старшакурснікаў дапаўняе Ігар Паўлавіч Трацэўскі.

— Студэнты сумленна працавалі ўсе паўгоддзе. Напісалі змястоўныя курсавыя работы на эканомічныя працы і на эканомічны, арганізацыйны і планаванню прамысловы вытворчасці, — гаворыць дацэнт. — Такія адносіны да вучобы дазваляюць спадзявацца на высокія вынікі ў час сесіі.

САПСАВАНЫ НАСТРОЙ

Пабыралі мы і ў аўдыторыі № 1—16, дзе група 0—12 здавала

цы Неанілы Міхайлаўны Пакаташкінай было легка зразумець. Побач з выдатным адказам Кацырыны Сямкавай, добрым — Надзеждай Пановой пасяпаліся тройкі ў Анатолі Сычова, Міхаіла Цумалюкова, Міхаіла Белугуба і ў іншых.

— Зусім не падрыхтаваўся да адказу Мікалай Бясмертны, — зазначае Неаніла Міхайлаўна. — З двойкі пачаў юнак студэнцкі плях.

Трынашчы першакурснікаў не дапушчаны да экзаменацыйнай сесіі. Яны не аддалі залік па фізічнаму выхаванню.

Блытаніў у нашу работу ўнеслі і некааторыя выкладчыкі кафедры фізічнага выхавання, — свідражае дацэнт факультэта І. П. Трацэўскі. — Яны неспаечасова праставілі залікі. У кніжках — ёсць, а ў ведамасцях — няма.

Не авалодваюць студэнты чашчэрта курсу Яраславу Шынгірэа. Ён дрэня і неспісьменна напісаў курсавую работу. І па гэтай прычыне не дапушчан да сесіі.

Сёння на універсітэцкіх калідорах і аўдыторыях гаспадарыць зімовая экзаменацыйная сесія. Яна зрабіла прыкметны адбітак і на агульны абставіны, і на паводзіны маладых людзей. Ля дзвярэй — прыціхлыя групкі студэнтаў; апошніе гартанне камплекта (ні ўсе паспеў запомніць), абнадежываючы позірк у падручкі. Цішыня, цішыня... Адчыняюцца дзверы аўдыторыі, і па настрою выходзячага ўжо можна прадбачыць наступную рэакцыю таварышаў:

- Які білет?
- Цяжкія пытанні?
- А былі дадатковыя? Спраўдзіся?

Даводзіцца зноў паўтарыць змест экзаменацыйнага білета, рабіць свае каментарыі, сказаць аб сваім настроі і не забыць азначыць, які ён у выкладчыка.

Настрой—немадаважна справа. Аб гэтым мы пераканаліся, пабываючы на эканамічным факультэце. Выявілася адна агульная рыса: з добрым настроем пачалі сесію і студэнты, і іх строгія экзаменатары.

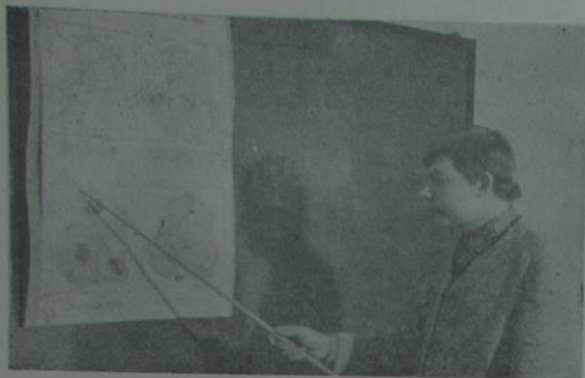
ПЕРШАЯ ПРЫСТУПКА

Хвалеванне — рыса чалавечай прыроды. Цяжкія знайсці абыякавых перад важнай падзеяй у жыцці. Менавіта такой падзеяй ля першакурснікаў з'яўляецца сесія. Гэта іх першае сур'ёзнае студэнцкае выпрабаванне — які ён, першы бар'ер, на шляху ў навуку?

З дэканам факультэта дацэнт Ігарам Паўлавічам Трацэўскім заходзім у аўдыторыю № 1—9 чашчэртага корпуса. Будучыя эканамісты па працы з групы Т-12 здаюць тэхналогію вжэйбшых галін прамысловасці.

Першакурснікаў экзаменуе старшы выкладчык Мікалай Уладзіміравіч Акуліч.

Адказвае былая выпускніца гомельскай сярэдняй школы № 26 Галіна Драздова. Не спынаючыся, нібы ўважваючы кожнае слова, дзв'ючына расказвае аб дакладнасці аварапоўкі паверхней, аб прадуктах доменнай выплаўкі, асаблівасцях аварапоўкі металу.

Экзамен на агульнай цыталогіі здае студэнт трэцяга курса біёлага-глебавага факультэта Мікалай Баброўнікаў. Дацэнт Ніна Сямёнаўна Кіслёва з задавальненнем паставіла ў яго заліковую кніжку выдатную адзнаку.

ЭКЗАМЕНАТАРЫ ЗАДАВОЛЕНЫ

Пры паспяховай здачы экзаменаў гэтым радуюцца не толькі студэнты, але і выкладчыкі. Апошнім прыемна, што іх праца не прапала дарэмна. І калі ў першы дзень прыёму экзаменаў мне давялося сустрацца з Уладзімірам Фёдаравічам Філіповым, дык адразу прыкмеціў яго задаволенасць. На мае пытанне ён адказаў:

Вячаслаў Ступак, Леанід Цыўлін.

Добран падрыхтоўка студэнтаў дазволіла хутка прыняць ад мехматаўцаў экзамен па матэматычнаму аналізу і дацэнту Юрыю Аляксандравічу Кашану. Усе 19 чалавек яго групы атрымалі высокія балы.

Застаўся задаволены адказамі мехматаўцаў на экзамене па спецкурсе і доктар фізіка-матэматычных навук Леанід Аляксандравіч Шамяткоў.

Пачатак добры. Трэба пастарацца, каб паспяхова прайшла ўся зімовая сесія.

Б. ВАЛОДЗІН.

АДЗНАКІ НЕ РАДУЮЦЬ

Чацвёртая група другакурснікаў аддзялення беларускай мовы і літаратуры свой першы экзамен на гэтай сесіі здавала па гісторыі КПСС. Яго прымаў кандыдат гістарычных навук В. В. Серыкаў. Выстаўлены ім аднакі не могуць парадаваць. З 25 студэнтаў 13

атрымалі «добра», 11 — «здавальніюча», а адзак Т. Корань ацэнен двойкай.

Такая нізкая паспяховаць з'яўляецца трыножнай. Трэба ўсебакова разабрацца, каму гэта належыць, у прычынах слабай падрыхтоўкі філалагаў па гісторыі КПСС.

ВЫНІК — ЗАПАВЕТНАЯ ПЯЦЁРКА

ВОПЫТАМ ДЗЕЛІЦА ВЫДАТНІК ВУЧОБЫ

Уладзімір Дабравольскі вучыцца на трэцім курсе гісторыка-філалагічнага факультэта. Ён вырашыў стаць гісторыкам і настойліва ідзе да пастаўленай мэты. У заліковай кніжцы Уладзіміра, за выключэннем адной чацвёркі, толькі выдатныя адзнакі.

дзіцца за справу. Раніцай можна выканаць аб'ём работы ў паўтара разы большы, чым за адпаведны час вечарам.

Праз кожныя 1—1,5 гадзіны заняткаў карысна крыху адпачыць. Асабліва на снежным паветры, уздыхаючы яго на поўныя грудзі. Пры гэтым трэба старацца ні аб чым не думаць, пераконваць сябе, што такі адпачынак вам дапамагае. Не верыце? Паспрабуйце — не пашкадуеце!

Пасля гэтага звычайна застаецца яшчэ адзін дзень да экзамена. Яго хопіць, каб ў апошні раз перад экзаменамі бегла папрацаваць з падручнікам, асяўшыць памяць зробленымі выліскамі. У перадэкзаменацыйную ноч абцяжарваць сябе вучобай не рэкамендуем. Пераканаўся — карысці мала.

Лепш за ўсё рыхтавацца да экзамена раніцай. Хутчэй запамінаецца матэрыял і менш адрываеш увагу на што-небудзь іншае. Пажадана прачынацца ў 6—7 гадзін, зрабіць зарадку, падмацаваць і толькі тады са-

СЕННЯ мне хочацца па-дзвіцца аб першых кроках сваёй выкладчыцкай работы.

Працавала я са студэнтамі 1 і 2-га курсаў. Вяла лабараторныя заняткі па курсу механікі і электрычнасці.

Першакурснікі і другакурснікі з аднаго боку — розныя, а другога, здаецца,

— зусім аднолькавыя. Усе лшы жадюць вучыцца, паспяхова здаваць экзамены і залікі, атрымліваць стыпендыю.

У сціплых, яшчэ нясмелых першакурснікаў гэтыя мары зацёсны ў глыбіні душы, і на паверхню вырываюцца толькі пры вузкім коле сяброў. А воль другакурснікі ўжо гавораць аб гэтым амаль не саромлячыся.

Як на 1-ым, так на 2-ім курсах мэты вучобы і шляхі і дасягнення — розныя. Асобныя студэнты падыходзяць да пачатку адукацыі згаістычна. Яны вучаць, здаюць (для сябе), маючы на ўвазе пакуль што атрымаць стыпендыю, а потым — дыплом. А воль пачуцця грамадзянскага абавязку перад дзяржавай за затрачаны на тваю адкадуноў сродкі, на жал, не адчуваюць.

Па-мойму, студэнт мае права сказаць, што ён ведае матэрыял толькі тады, калі засвоіў усе валажніні тэорыі і можа свабодна імі карыстацца, прымяняць іх практычна і перадаваць свае веды іншым людзям.

Толькі той, хто добра ведае і любіць фізіку, можа прывіць такую ж любоў і іншым. Магчыма, хто-небудзь не згодзіцца са мною, пачне прырачыць, што ўменне перадаваць свае веды — неабавязковае патрабаванне. Маўляю, быць настаўнікам не зборнася. Але хіба для навуковай або вытворчай сфэры не

патрэбна ўменне прыпаднесці матэрыял, даходліва выкласці тэорыю (сваю або чужую), у якой іншы чалавек сам не можа разабрацца?

Мне спадабаліся адказы і работы студэнтаў другога курса І. Асгруна, Т. Дрошчанка, А. Сегеня, І. Сурыгінай. Іх адказы захопліваюць свабодай выкладання набытых ведаў, лагічнасцю, глыбінёй думкі. Нельга адмовіць у аналагічных якасцях таксама першакурснікам А. Рубану і Х. Ладзікаву. Але ім не хапае сістэматычнасці ў рабоце.

На многае здольны тыя студэнты, якія працуюць мэтанакіравана, імкнучыся ведаць, а не эксплуатаваць свае магчымасці нібы па прымуслу. У прыватнасці, я задаволена Ул. Пячорам. Ён цэлы месяц працякаў у балыні і, нагледзячы на гэта, здолеў не толькі дагнаць групу, але і нават апа-

рэдзіў многіх, здаў у тэрмін усе заданыя работы.

На першым курсе добра працавалі Н. Мільто, Ул. Савіцін, М. Клімовіч, Ул. Тулач, Т. Старанюк, М. Хмарун.

І вельмі непрыемна слухаць дрэнныя адказы, бачыць неададана студэнта працаваць у межах сваіх магчымасцей. Але больш за ўсё насціржвае перацэнка сваіх ведаў і здольнасцей, здзіўляючы ўпартаасобных студэнтаў здаць залікі або экзамен без патрэбнай падрыхтоўкі. Такія надобрыя рэсы ўласцівы Н. Стومه (2-ы курс), М. Мятлушка і Л. Ладзераху (1-ы курс), Я. Філіпенкаву (2-і курс).

Усім выкладчыкам хочацца, каб іх праца не прапала дарэмна. Мы не шкадуем ні сіл, ні часу, каб растлумачыць незразумелае, дапамагчы разабрацца ў цяжкім матэрыяле. Мне прыемна, што большасць студэнтаў правільна разумее патрабаванні выкладчыкаў, працуе сістэматычна і добра. Вельмі хочацца, каб усе нашы выхаванцы мелі самыя высокія адзнакі, імкнуліся як мага больш ведаць, замацаваць свае веды, каб стаць кваліфікаваным спецыялістамі.

Мне застаецца толькі адно: пажадаць студэнтам на цяперашнюю экзаменацыйную сесію, як кажуць, ні пуху, ні пра! А яшчэ — высілых, здаровых студэнцкіх калікула!

А. ГАДЛЕЎСКАЯ,
асістэнт кафедры агульнай фізікі, сакратар камсамольскай арганізацыі фізічнага факультэта.

ДНІ ХВАЛЯВАННЯ

І выцягнуць загадкавы экзаменацыйны білет.

Як жа ўзялі старт перацэнакурсіні фізічнага факультэта? Заходжу ў адну з аўдыторый, дзе група Ф-12 здае экзамен па фізіцы. Яго прымае доктар гэтага ж факультэта дацэнт П. І. Хабібулаўна Антропава. Размова паміж экзаменатарам і апытаючым ідзе ў паўголоса. Гэта, каб не перашкаджаць у падрыхтоўцы да адказу іншым студэнтам. Да таго ж красамоўства і эмоцыі тут не трэба. Размова вядзецца на мове законаў, формул, ураўненняў.

Першым адказвае на свой білет Міхал Іофе. Яго пытанні — «Скорасць паскарэння як вектары», «Колькасць руху. Момент колькасці руху». Міхал растлумачвае іх з глыбокім веданнем матэрыялу, а таму яго адказ заслужана ацэньваецца

на «выдатна». Прыкладны пачатак гэтай таварышчай.

З радасцю пакідаі фізічны кабінет таксама першакурснікі Зоя Аляшкевіч і Анастоль Канаплянікаў. Першы ў жыцці экзамен ва ўніверсітэце яны здалі на «добра».

— Спадзяюся, што і астатнія работы гэтай групы экзамен па фізіцы здадуць паспяхова, — з задавальненнем гаворыць экзаменатар, дацэнт Л. Х. Антропава.

Адначасова група Ф-11 фізічнага факультэта здае экзамен па гісторыі КПСС. Тут таксама хвалюцца, перажываюць. Экзаменатар кандыдат гістарычных навук В. К. Матусевіч апытвае глыбока, дэталёва. І першакурснікі радуюць добрымі адказамі, якія ацэньваюцца высокімі баламі.

(Наш кар.)

Засведчыў фотааб'ектыў

На экзамене ў фізікаў. Дастаніся цяжкія пытанні.

ЛІТАРАТУРНЫ КАЛЯНДАР

«ВЯЛІКІ, САПРАЎДЫ РУСКІ...»

ДА 90-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ А. М. ТАЛСТОГА

Сярод савецкіх пісьменнікаў Аляксей Мікалаевіч Талстой быў і застаецца, на вызначэнне К. Федзіна, «індывідуальнасцю ярэйшай і талентам асцяляльнай».

Фарміраванне Талстога-пісьменніка пачалося ў гады набліжэння першай рускай рэвалюцыі. Студэнт Пецярбургскага тэхналагічнага інстытута Аляксей Талстой у 1905—1906 гадах піша вершы «Далёкія», «Сон», «Новы год», у якіх выказвае спачуванне рэвалюцыйным падзеям, барацьбам супраць самадзяржаўя. Але шлях Аляксея Талстога ў савецкую літаратуру быў складаным і супярэчлівым. І тым акалічнасці, што рост яго творчых сіл і майстэрства адбываўся менавіта ў савецкі час, з'яўляюцца неаспрэчным доказам дабратворнага ўплыву на мастацтва перадавых ідэй сучаснасці.

Рані Талстой у пачатковы перыяд сваёй творчасці адчувае ўздзеянне сімвалістаў, друкуе свае творы ў сімвалістычных выдавецтвах, часопісах і альманахах («Аполлон», «Весь», «Шиповник»). Але захапленне сімвалістычнай эстэтыкай было кароткачасовым, і хутка Талстой знаходзіць уласную тэму, якую вырашае свое-

асобліва і пераканаўча. Гэта — тема заняпаду дваранства, адыходзячай прыгоннай эпохі са светам «чужакоў, красочных і нелюбых». Так з'яўляецца цыкл апавяданняў, апавесцей і раманнаў («Яшмовая тэтрадь», «Мишуха Нальмов», «Хромой барин»), у якіх бязлітасна і рэалістычна акрэслены апошнія прадстаўнікі рускага барства, ужо не страшнага, а смешнага сваяй неўладкаванасцю да практычнай дзейнасці. Гэтым мерцвякам супрачстаяць жыццё ў вобразах яркіх колераў рускай прыроды.

Пэраломным у творчасці Талстога стаў перыяд, звязаны з падзеямі першай сусветнай вайны. Ваенны карэспандэнт «Русских ведомостей» А. Талстой трапіў на фронт і тут сваімі вачыма бачыць сапраўдную трагедыю рускага народа: «...Я ўбачыў сапраўднае жыццё... Я ўбачыў рускі народ». Так у творчасці пісьменніка з'явіліся новыя вялікія тэмы — лёс радзімы, лёс рускага народа. Але правільна разабрацца ў складаных гістарычных працэсах, сучаснікам якіх ён быў, Аляксей Талстой не змог, таму што належаў да той групы інтэліген-

цыі, якая ўспрыняла рэвалюцыю з пункту гледжання суб'ектыўна эмацыянальнага і дзейна сабе ілюзіям і магчымасцям спакойнага і мірнага ходу рэвалюцыі. У 1918 годзе У. І. Ленін выступіў з рэзкай крытыкай такой пазіцыі.

Не зразумеўшы ў той час гістарычнай праўды Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, А. Талстой апынуўся ў лагеры рускай эміграцыі, пакутліва раздумваў у пошуках ісціны аб лёсе свайго народа. Збліжэнне ў 1922 годзе з Горькім вызначыла далейшы лёс Талстога: вясной 1923 года пісьменнік вярнуўся ў Савецкую Расію. З таго часу і да апошняга дня свайго жыцця творчасць вялікага мастака назаўсёды звязана з жыццём савецкага народа. Магутнай сілай раскрыў яго таленту стала ідэя савецкага патрыятызму, асэнсаванне сабе грамадзянінам сацыялістычнай Расіі.

Творчыя пошукі А. М. Талстога, нахнігана рэвалюцыйнай рэчаіснасцю, найбольш выраза адлюстравалі ў трылогіі «Сёстры», «Восемнаццаці год», «Хмурое утро». Эпапея паказвае Расію ў пераходны перыяд

ад буржуазна-дваранскага ладу да ладу савецкага. Аўтар глыбока адчуў і паказаў геарычны напас эпохі, нябачны ўлет чалавечага гераізму, перанароджэнне характару ў агні рэвалюцыі і па-мастакі пераканаўча даказаў, што для інтэлігенцыі ёсць толькі два шляхі — з рэвалюцыяй, з народам, альбо супраць рэвалюцыі, супраць народа. Спробы знайсці трэці шлях — ілюзорныя, беспадстаўны і бессэнсоўныя. Таму цэнтральныя героі трылогіі Даша і Цялегія, Калярына і Ропшыня сапраўднае пласце адчуваюць толькі тады, калі вызначаюць свае лёсы ў адзінстве з лёсам Расіі, народа.

Па меры працы над трылогіяй паглыбляецца ўзровень Талстога аб характары рускага чалавека.

А. Талстой пераканаўча паказаў, як сацыялістычная рэвалюцыя нахінула народ вялікімі мэтамі, арганізавала і дысцыплінавала масы — у выніку велізарнай выхавальнай работы партыі і дзяржавы ўзнімаецца народ ад стыхійнай да свядомай рэвалюцыянасці.

Рост самасвядомасці народа, непасрэднага ўдзельніка

вялікіх падзей, нарастанне магутнага народнага руху перад Кастрычнікам 1917 года звырнула Талстога да гісторыі. Унікае задума рамана «Пётр І». Гэты твор — раман пра эпоху, лёс народа, пра творчы геній рускага народа, без якога немагчымы ніякі пераўтварэнні.

У гады Вялікай Айчыннай вайны Аляксей Талстой выступае з публіцыстычнымі артыкуламі, якія адначасна магутнай верай у сілы савецкага характару. Цыкл апавяданняў Івана Сударава адлюстравваў жыццёвую душу народа, пачуццё савецкага патрыятызму, велічнасць духоўнага багацця савецкага чалавека, невычарпальнае багацце яго маральных якасцей.

Больш 40 гадоў аддаў Аляксей Мікалаевіч Талстой рускай літаратуры. Жыццёлюбства і гуманізм творчасці Талстога, яго «вялікі, сапраўды рускі — і па-руску — разумны» талент (М. Горькі), яго велізарны мастацкі вопыт назаўсёды ўвайшлі ў скарбніцу шматнацыянальнай савецкай культуры.

А. ІЯРОНСКАЯ, выкладчыца кафедры рускай літаратуры.

ВА УНІВЕРСІТЭЦКІХ БІБЛІЯТЭКАХ КРАІНЫ

БЕЛІЗАРНАЕ БАГАЦЦЕ

За 350 гадоў свайго існавання (з 1608 г.) бібліятэка Львоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта сабрала звыш 2 млн. 300 тыс. кніг, сярод якіх вельмі многа каштоўных, а іншы раз, і ўнікальных выданняў. Самая старажытная кніга ў бібліятэцы — «Царкоўная гісторыя» Амвросія Медзіялянскага, якая напісана на пергаменце ў XII стагоддзі ў Італіі. У бібліятэцы захоўваецца рукапіс Фр. Пятраркі «Аб памятных рэчах», адзін з самых старажытных у нашай краіне гербарыяў, рукапісы дакументальнага характару.

Другую групу складаюць кнігі, надрукаваныя ў XV—XVIII стагоддзях, а трэцюю — рэдкія выданні, у асноўным, гуманітарнага напругу — першыя выданні Т. Мора, Т. Кампанелы, «Капітал» К. Маркса, каштоўныя фотарэспрадукцыі ўнікальных рукапісаў і друкаваных кніг.

Загаврае аддзелам рукапісаў і рэдкіх выданняў вядомы ў краіне бібліяграф Фёдар Пліпавіч Максіменка, які прысвяціў бібліяграфічнай справе 50 гадоў свайго жыцця.

На трэцім паверсе галоўнага корпуса ўніверсітэта сіламі супрацоўнікаў і студэнтаў, якія спецыялізуюцца на кафедры батанікі біёлага-глебавага факультэта, зроблены стэнды рэдкіх і ахоўваемых відаў флоры Беларусі. Экспанаты стэндаў, як бачна на здымку, выклікаюць вялікую цікавасць.

У ІМЯ ЖЫЦЦЯ

ПАШЫРАЦЬ РАДЫ ДОНАРАУ

Яркім прыкладам гуманнасці і патрыятызму савецкіх людзей з'яўляецца шырокі іх уздел у дачы крыві. Яшчэ ў гады Вялікай Айчыннай вайны больш яшчэ мільянаў чалавек, у пераважнасці жанчыны, бесплатна давалі ё для выратавання параненых.

У 1957 годзе па ініцыятыве працоўных Масквы і Ленінграда насельніцтва нашай краіны актыўна ўключылася ў бясплатную здачу крыві. З таго часу рады донараў няўхільна растуць.

Патрэбнасць лячэбных устаноў у донарскай крыві штогод павялічваецца. Гэта тлумачыцца пашырэннем і павышэннем кваліфікацыі медыцынскай дапамогі, адкрыццём новых метадаў ле прымянення, асабліва ў хірургіі. Дастанова скажаць, што ў хірургічных клініках у разліку на кожны ложка расходуюцца за год больш 2 літраў крыві, ў гематалагічных клініках — не менш 5, а там, дзе робяць аперацыі на сэрцы, — 12—15 літраў.

Патрэба ў донарскай крыві ўнікае кожны дзень, кожную

гадзіну. Яна неабходна для выратавання чалавека, пацярпелага пры аварыі або ад атручвання, для жанчыны, страціўшай шмат крыві пры родах, хвораму, якому прадстаіць складаная аперацыя і г. д. Кампаненты крыві і зробленыя з іх препараты з'яўляюцца немаўнімі пры лячэнні розных хвороб.

Бясплатнае донарства сведчыць аб высокай свядомасці людзей, іх сапраўдным высакародстве. Нямаю такіх ёсць і ў нашым ўніверсітэце. Актыўнымі донарамі з'яўляюцца загадчык кафедры лёгкай атлетыкі М. П. Талстаятаў, выкладчык факультэта фізічнага выхавання В. З. Марчанка, аспірант біёлага-глебавага факультэта Ул. П. Родаікаў, студэнтка факультэта фізічнага выхавання Л. І. Яраслаўчанка, студэнтка гісторыка-філалагічнага факультэта Е. А. Хмалеўская, студэнтка біёлага-глебавага факультэта Е. І. Шамбановіч, студэнтка механіка-матэматычнага факультэта Н. І. Стрэжак, студэнт эканамічнага факультэта В. А. Драгуноў і многія іншыя.

У донара, які бясплатна дае кроў, яна бярэцца па 200 грамаў 1—2 разы ў год, што зусім не шкодзіць здароўю. Наадварот, у выніку пераразмеркавання крыві, якая ёсць у арганізме, яе ўзнаўлення паляпшаецца абмен рэчываў, павышаецца працаздольнасць.

Бясшоднасць донарства падцверджана прантычным вопытам. Здароўе чалавек можа раз у два месяцы быць усяляк небяспечна здаваць да 500 мл крыві. У арганізме яна змалъ поўнацэлю ўстаноўцца ўжо за першыя суткі. Таму кожны здаровы чалавек абавязан прыняць удзел у гэтай высакароднай справе — бясплатнай здачы крыві. Гэтым самым мы данамажам вярнуць здароўе і выратаваць жыццё многім людзям.

А. ПАВУК, дацэнт кафедры грамадзянскай абароны, старшыня камітэта Чырвонага крыжа ўніверсітэта.

ВОСЬ УЖО ДРУГІ МЕСЯЦ ІДУЦЬ ЗАНЯТКІ НА ПАДРЫХОТЧЫМ АДДЗЯЛЕНІ УНІВЕРСІТАТА. КОЛЬКІ РАДАСЦЕЙ І ХВАЛЯВАННЯЎ У СЛУХАЧОЎ!

Сярод нас — хлопцы і дзяўчаты рознага ўзросту, з Гомельшчыны і іншых месцаў рэспублікі. Нас прывяла сюды агульняная мара — вучыцца, набывць вышэйшую адукацыю. Ады наступілі на падрыхтоўчае аддзяленне пасля службы ў радах Савецкай Арміі, другія — пасля працоўнай загартоўкі на вытворчасці. Жыццёны вопыт, рысы характару не ва ўсіх аднолькавыя, але гэта не намашала хуткіму нашаму збліжэнню, зараджэнню сапраўднага калектывізму і ўзаемапавагі.

У першы дзень быў агульняны сход, на якім выступіла загадчыца падрыхтоўчага аддзялення Л. Д. Ваўняго. Яна азнаёміла нас з вучэбнай праграмай, пажадала нам паспехаў у вучобе.

У НАС, НА ПАДРЫХОТЧЫМ

СЛОВА ПРА СВАІХ ТАВАРЫШАЎ

Спачатку многім здалася, што будзе вельмі цяжка. Не ўсе верылі ў свае сілы. Але настойлівасць, вялікае жаданне вучыцца ва ўніверсітэце развеялі сумненне. Аб гэтым сведчаць вынікі бігунай паспяховасці. Пераважная большасць слухачоў аддзялення мае добры і выдатны адзнакі. Сваю мі слухачамі мы ў многім абавязаны выкладчыкам М. В. Гусевай, А. А. Рубану, У. М. Сабаленку і іншым.

Я займаюся ў групе гісторыка-філалагічнага факультэта. Яна вызначаецца не толькі добрай паспяховасцю, але і актыўнасцю ў грамадскім жыцці. Наш прыныт: «Адзін за ўсіх і ўсе за аднаго». Таму ў нас і ўсе адстаючы, усе стараюцца быць у авангардзе. Напры-

клад, Уладзімір Басак з нашай групы — камсорг падрыхтоўчага аддзялення, Аляксандр Гаеў — староста групы, Анаоль Скамарохаў — прафрор, Сяргей Лапачкін — загадчык культурна-масавым сентарам. Усе гэтыя работы вызначаюцца чутлівасцю, глыбокай павагай да сваіх таварышаў.

Чацвёра з нашай групы — атрадыны лінвэрважатыя ў СШ № 21.

У нас на падрыхтоўчым аддзяленні ёсць свая насценная газета «Рабфак». Рэдагуе яе мая сяброўка Надзежда Жарносенка. Яна стараецца зрабіць насценную цікавай, змястоўнай. Змяшчаюць тамыя разнастайныя матэрыялы аб нашай вучобе, жыцці, адпачынку.

Ёсць у нас і свае таленты.

Косця Чыркун піша вершы, многія работы захапляюцца мастацкай самадзейнасцю. Нямаю і аматараў спорту. А колькі яшчэ нявыяўленых талентаў!

Кожны дзень усё больш і больш з'яўляюцца слухачоў падрыхтоўчага аддзялення, паміж імі ўмацоўваецца сяброўства. Гэта садзейнічае агульняным поспехам у вучобе. І прыдзе той час, калі мы дружнай сям'ёй увайшымся ў шматлікі студэнцкі калектыў Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта, каб набывць любімыя прафесіі.

Л. ДЗЯРЖАЎСКАЯ, слухачка падрыхтоўчага аддзялення.

Старшыня літаратурнага аб'яднання пры рэдакцыі нашай шматтыражнай газеты, аспірант кафедры беларускай літаратуры Віктар Ярац у мінулым годзе наведаў сонечную Грузію. Ад цікавага падарожжа а'двілася нямяла глыбокіх уражанняў. Малады паэт імянецца перадаць іх у сваіх новых вершах.

Два з іх прысвечаны братняй Грузіі ў падборцы, якую мы змяшчаем у сённяшнім нумары газеты.

Віктар ЯРАЦ

ГОРЫ

Каўказ расказвае арлам паданні і быліны. Як выклік небу і багам, і аднастайнасці раўніннай, Тут пачынаеш разуmeць высокае маўчанне, калі ступаючы ледзь-ледзь займаецца свiтанне, над рознатраўем, рознамоўем.

над балбатнёю раўчучоў, над нечай ціхаю любоўю, якой не траба гучыць слоў... Крутымі п'едэсталамі лодзей, а не багоў, да неба горы ўсталі спакопн якоў, Маўкліва ўзняўшы ўгару на камях-кудзакх аямлі гарысты тонар, ле непросты шлях.

НАВАЛЬНІЦА НАД ТЫЛІСІ

Грамы, як бочкі гулкія, агучылі аблонт, і над крутымі вулкамі пусціўся дождж у скокі. Пад шпэрні танец лўнневы з-за гор, у майскай высі, павольна сонца выплыла над горадам ТЫЛІСІ. Такое нечаканае — вясновы падарунак — прамоклым закаханым — высёлы паратунак.

І вочы ласкай глянулі у прыгажуню гордых, а старасць вус расправіла — хай маладзее горад! Вышынямі надгорнымі ўдзякалі удалеч хмары над старажытным горадам зямных царыц Тамараў. Нібы віном захмеліла прасторы навальніца і поўным пенным келіхам вітае свет царыца. А дождж сваімі русламі адплыві, як ручаіны... І тосці п'юць за Грузію, а за гэсцей — грузіны.

НЕЎМІРУЧАСЦЬ

На родных прасторах, дзе добрае сонца, як маці, з пляшчотай глядзіць на зямлю, нам суджана верыць у нашу бясконцаць, у бессмяротнасць сваю.

Мы ўсе ў гэты свет на заўсёды прыходзім, каб ён без людзей не аглук, не аслеп... Таму і зямля неўміручая родзіць для нас — неўміручых — нялёкі свой хлеб.

УКЛЮЧАЙЦЕСЯ Ў ЛІТАРАТУРНЫ КОНКУРС

Для кожнага, хто быў студэнтам, гэтая пара застаецца ў памяці на ўсе жыццё. Яна насычана самымі разнастайнымі падзеямі: шчаслівымі і радаснымі, неспакойнымі і хваляючымі, а бывае — трывожнымі і сумнымі. Але як бы ні здаралася, студэнты заўсёды застаюцца бадзёрымі жыццлялобамі.

Сёлета выхаванцы нашага ўніверсітэта дружна сталі над сцяг Усесаюзнага сацыялістычнага саборніцтва камсамоўцаў, якое праводзіцца пад дэвізам: «Трэці рашаючы год дзевятай п'яцігодкі азімаючым ударнай працай і выдатнай вучобай!». У мэтах шырокага асвятлення гэтага саборніцтва на старонках шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» наша рэдакцыя сумесна з камітэтам камсамола, прафкамам і мясцокамам з 15 студзеня 1973 года аб'яўляе літаратурны конкурс на лепшае апавяданне, нарыс, замалёўку, рэпартаж і паэтычны твор. Задача аўтараў заключаецца ў тым, каб як мага лепш і глыбей адлюстравалі шматграннае жыццё студэнтаў, іх вучобу, таварыскасць, патрыятычныя пачуцці і імкненні, высакародства, тэтычныя пачуцці і самадзейнасці, спартыўных саборніцтваў, а таксама ўсё іншае, што сёння можа служыць узорам для кожнага чалавека.

Для заахвочвання пераможцаў конкурсу, вышкі якога намерана падвесці да 15 чэрвеня 1973 года, прафкам і мясцом ГДУ выдзяляюць тры бесплатныя пуцёўкі ў дом адпачынку. Аўтары лепшых матэрыялаў, змешчаных у газеце, будуць таксама ўзнагароджаны граматамі камітэта камсамола, прафкома і рэдакцыі.

ЗАСЦЕРАГАЙЦЕСЯ ГРЫПА

Грып — вострае інфекцыйнае захворванне, якое выклікае вірусамі. Разносчыкам інфекцыі з'яўляюцца хворы чалавек, асабліва ў першыя і другія суткі хваробы.

Грып перадаецца праз паветра пры кашлю, чыханні і нават пры размове. Часцей за ўсё гэта захворванне бывае ў халодны час года. Ахаладжэнне, прастудныя захворванні аблягаюць пранікненне грыпавага вірусу ў сілізійныя дыхальныя шляхі.

Чалавек пасля заражэння захворвае не адразу. Звычайна праходзіць дзень-два.

Захоўванне пачынаецца востра. З'яўляюцца дрыжыкі, павышаецца тэмпература да 38—40 градусаў, пагаршаецца самаадчуванне, адчуваюцца агульная слабасць, моцныя галаўныя болі, асабліва ў вобласці лба, болі ў суставах, галавакружэнне, шум у вухах, «драпаючыя» болі ў зеве, горле, гартані. Потым узнікаюць болі ў вачах, з'яўляецца слёзаячэнне, насмарк, сухі кашаль. Захворванне працягваецца 2—5 дзён.

Грып выклікае вельмі цяжкія ускладненні: запаленне лёгкіх, сярэдняга вуха, захворванне нырач, сэрца і інш. Асабліва цяжка пераносяць грып дзеці і пажылыя людзі.

Ускладненне пасля грыпа ўзнікае звычайна ў хворых, якім парушалі рэжым. Лічээнне часцей за ўсё праводзіцца дома. Хворыя грыпам павінны строга захоўваць пасцельны рэжым да самага выздараўлення. Выкладзіць з дому дазваляецца не раней, як праз два дні пасля зніжэння тэмпературы.

Каб засцерагчы сябе ад захворвання, трэба памятаць, што грып — вельмі заразна. Хворага трэба максімальна ізаляваць ад здаровых. Пры кашлю і чыханні хворы павінен адварочвацца ў бок ад блізкіх іму людзей і прыкрываць рот насавай хуцінкай. Пры абслугоўванні хворага рэкамендуецца нос і рот закрываць марлевай павязкай у 4—6 столкаў.

У перыяд эпідэміі грыпа трэба старацца на магчымы менш наведваць месцы масавага адпачынку, часцей праветрываць жыллё, у пакоях праводзіць толькі вільготную уборку.

Умацоўвайце свой арганізм, павышайце яго працаздольнасць. Рэгулярна рабіце фізічную зарадку, выцрайце цела мокрым ручніком, рабіце прагулі на свежым паветры.

В. ЛІЗУНОВА,
старшы выкладчык кафедры грамадзянскай абароны, кандыдат медыцынскіх навук.

Фотаздымкі для гэтага нумару газеты зрабіў **А. Рудчанка.**

Рэдактар **Ул. БАЛОГА.**

Фотазвод. Прышла зіма жаданая.

ДА ВАШАГА ВЕДАМА

Культпаход на канцэрт вакальна-інструментальнага ансамбля «Песняры» па ўважлівай прычыне з 11 студзеня перанесен на 16. Канцэрт адбудзецца ў той жа час, як значыцца ў білетах.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

У нашым ўніверсітэце праводзіцца значная работа па арганізацыі прэмы нарматываў новага комплексу ГПА. Больш 400 чалавек ужо заваявалі права на атрыманне значкоў розных ступеней.

Гэты здымак быў зроблены на агульнагарадскім спартыўным вечары, які праводзіўся ў актавай зале нашага ўніверсітэта напярэдні новага года. Ва ўрачыстай абстаноўцы дэкан факультэта фізічнага выхавання кандыдат педагагічных навук А. Ф. Сямікоп уручыў залаты значок новага комплексу ГПА групы выкладчыкаў і студэнтаў ўніверсітэта.

НА ЗДЫМКУ: А. Ф. Сямікоп (справа) уручае залаты значок намесніку дэкана факультэта фізічнага выхавання **В. Д. Падасінаву.**

У ФІНАЛ НЕ ПАПАЛІ

Зборная каманда юных баскетбалістаў 1955—1956 года нараджэння з Гомеля — мацнейшая ў рэспубліцы. Яна, створаная на базе ўніверсітэта, заваявала права на абараніць гонар рэспублікі ў запальных гульнях розыгрышу першынства СССР, якія праходзілі ў Тарту.

Атрымаўшы перамогу ва ўсіх сустрэчах, на першае месца выйшлі літоўскія баскетбалісты. На другую пуцёўку ў фінал прэтэндавалі адразу тры каманды — Ленінграда, Латвіі і Беларусі, якія набралі па два ачкі. Папачаслівалася ленынградцам, у якіх аказалася лепшая рознасць закінутых мячоў. Нашай камандзе далася трэцяе месца.

ГУМАР

— Чаго вы хвалюецеся? — пытае прафесар студэнта. — Няўжо вы баіцеся маіх пытанняў?
— Зусім не, — адказвае той. — Я баюся сваіх адказаў.

●

У аўдыторыю, дзе праходзіць экзамен, забягае студэнт.
— Пастаўце мне двойку, прафесар, і я пайду.
— Паслухайце, паважаны, я вас не апытваў, як жа я магу паставіць незадавальняюча?

— Я прашу вас, пастаўце. А можа вы ведаеце на большае? Я не магу вам паставіць двойку.

— Прафесар, і ўсё ж...
— Не і не!
— Ну, добра, угаварылі! Стаўце тады тройку.

●

Прафесар: — Нічога з вас, дарогі, не атрымаецца... А вось Аляксандр Македонскі ў ва-

шыя гады пакарыў палову вядомага тады овегу.

Студэнт: — Дык у яго ж настаянікам быў Арыстотель!..

— Сінажы, як геолог, калі твае пошукі былі самымі безнадзейнымі?

— Калі я шукаў у ведамасці студэнцкіх стыпендыяў сваё прозвішча.

— Паслухайце, вы ўжо трыццаць мінут стаіце ля дошкі, не можаце расступіцца за-

кон Фарадэя.

— Не падганяйце мяне, калі ласка. Нават сам Фарадэй затраціў на гэты закон некалькі год.

●

Прафесар: — Вазьму грэх на душу, пастаўлю вам тройку.

Студэнт: — Стаўце тады чацвёрку, абодва возьмем па граху.

СТУДЭНЦКІЯ ДЫЯЛОГІ